

Big Story : สหรัฐฯ-คิวบา ประกาศฟื้นฟูความสัมพันธ์รอบใหม่

Big Story : ติดตามการปรับเปลี่ยนนโยบายต่างประเทศครั้งสำคัญของประธานาธิบดีบารัก โอบามา ของสหรัฐฯ ที่ประกาศฟื้นฟูความสัมพันธ์รอบใหม่กับคิวบา ซึ่งถือเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญในความสัมพันธ์ของทั้ง 2 ประเทศ ในรอบกว่า 50 ปี นับตั้งแต่ยุคสงครามเย็น

ประธานาธิบดีบารัก โอบามา ผู้นำสหรัฐฯ แกล้งเมื่อคืนที่ผ่านมา ระบุว่า นโยบายกีดกันที่สหรัฐฯ ใช้ต่อกิวบามาหลายสิบปีนั้นล้าสมัยและใช้ไม่ได้ผล โดยสหรัฐฯ เตรียมจะเปิดสถานเอกอัครราชทูตในกรุงฮาวานาของคิวบาอีกครั้ง หลังต้องปิดไปเมื่อต้นทศวรรษที่ 1960 เช่นเดียวกับประธานาธิบดีราอูล คาสโตร ผู้นำคิวบา ที่แกล้งผ่านสถานีโทรทัศน์ทั่วประเทศ เรียกร้องให้ สหรัฐฯ ยุติมาตรการคว่ำบาตรที่ดำเนินมาหลายสิบปี และสร้างความเสียหายทางเศรษฐกิจมูลค่ามหาศาล

ศักราชใหม่ของความสัมพันธ์คิวบา-สหรัฐฯ มีขึ้นจากความพยายามของทั้ง 2 ฝ่าย หลังการเจรจาอย่างลับ ๆ นาน 18 เดือน ทั้งในแคนาดาและวาติกัน ซึ่งรายงานระบุว่า สมเด็จพระสันตะปาปาฟรานซิส ประมุขแห่งคริสตจักรโรมันคาทอลิก ทรงเข้ามามีบทบาทในเรื่องนี้ด้วย

การผ่อนคลายความตึงเครียดระหว่างทั้ง 2 ประเทศในครั้งนี้ จะนำไปสู่การผ่อนคลายนโยบายที่เข้มงวดของสหรัฐฯ ที่มีต่อกิวบา ตั้งแต่ การยุติการกีดกันทางเศรษฐกิจทั้งในด้านการเงิน การค้า การใช้จ่ายด้วยบัตรเครดิตสหรัฐฯ ในคิวบา การเพิ่มเส้นทางการสื่อสาร การผ่อนคลายให้ชาวอเมริกันสามารถเดินทางเข้าไปในคิวบาได้ ไปจนถึงการให้คิวบาหลุดพ้นจากสถานะรัฐที่ให้การสนับสนุนการก่อการร้าย ซึ่งแผนการทั้งหมดนี้ ประธานาธิบดีโอบามา จะต้องนำเข้าสู่สภาองเกรสเพื่อให้สภาได้อนุมัติ

อย่างไรก็ตาม ผู้นำพรรครีพับลิกันต่างไม่เห็นด้วยกับนโยบายฟื้นฟูความสัมพันธ์คิวบา และเตรียมคัดค้านการผ่อนปรนมาตรการดังกล่าวทุกวิถีทาง โดยเฉพาะการเปิดที่ทำการสถานทูตสหรัฐฯ ในคิวบาครั้งใหม่ สมาชิกพรรครีพับลิกันยังได้โจมตีนโยบายดังกล่าวของสหรัฐฯ ที่ไม่ได้ระบุถึงระบบการเมืองไปถึงเรื่องสิทธิมนุษยชนของคิวบา

แม้แต่นายโรเบิร์ต เมเนมเดซ สมาชิกพรรคเดโมแครตเอง ก็ออกมาวิพากษ์วิจารณ์นโยบายของโอบามา ว่ากำลังดำเนินนโยบายที่ผิดพลาด และถือเป็นการละเมิดกฎบัตรการประชุมสุดยอดผู้นำแห่งทวีปอเมริกา ที่พยายามเรียกร้องให้ผู้นำที่ร่วมประชุมมาจากการเลือกตั้งตามแนวทางประชาธิปไตย

ทั้งนี้ตั้งแต่เดือนมกราคมปีหน้าเป็นต้นไป พรรครีพับลิกันจะครองเสียงข้างมากของทั้งสองสภา ซึ่งก็จะทำให้การผ่านร่างกฎหมายในเรื่องนี้ ต้องพบกับอุปสรรคครั้งใหญ่ อย่างไรก็ตาม ประธานาธิบดีโอบามา ยังสามารถใช้อำนาจบริหารของประธานาธิบดีลงนาม เพื่ออนุมัติกฎหมายดังกล่าวได้ในท้ายที่สุด

ขณะที่ผู้นำลาตินอเมริกาหลายประเทศ ก็ออกมาแสดงความยินดีและขานรับต่อการตัดสินใจครั้งประวัติศาสตร์ของประธานาธิบดีโอบามา ที่ประกาศรื้อฟื้นความสัมพันธ์กับคิวบา

โดยประธานาธิบดี"เอ็นริเก เปนา นิเอโต" ผู้นำเม็กซิโก ระบุว่า เม็กซิโกให้สนับสนุนการตัดสินใจของผู้นำสหรัฐฯ ซึ่งเม็กซิโกให้การสนับสนุนคิวบามาโดยตลอด เพื่อให้คิวบาได้รับสิทธิต่าง ๆ เหมือนกับประเทศอื่น ๆ ในลาตินอเมริกา

ด้านประธานาธิบดี"ดิลมา รุสเซฟ" ผู้นำอาร์เจนตินา เผยว่า ความสัมพันธ์ครั้งใหม่ของทั้งสองประเทศ จะทำให้คิวบารอดพ้นจากการถูกปิดกั้นและมีโอกาสได้อยู่ร่วมกับประชาคมโลก ซึ่งเป็นสิ่งที่ชาวคิวบาและทุกคนในแทบลานตินอเมริกาต้องการ

ขณะที่ประธานาธิบดี"ออลันตา ฮูมาลา" ผู้นำเปรู เผยว่า ชาวเปรูพร้อมให้การสนับสนุนการตัดสินใจครั้งประวัติศาสตร์ของผู้นำสหรัฐฯ อย่างเต็มที่ และเรียกร้องให้คิวบาเข้าร่วมกับชาติลาตินอเมริกา

ส่วนผู้นำโคลอมเบีย ก็ออกมาสนับสนุนการตัดสินใจครั้งนี้เช่นกัน โดยระบุว่า การรื้อฟื้นความสัมพันธ์ของทั้งสองประเทศ จะทำให้ความฝันที่จะรวมตัวกันเป็นทวีปนั้นใกล้เป็นความจริง

นอกจากผู้นำประเทศกลุ่มลาตินอเมริกาแล้ว ยังมีผู้นำสเปนและแอฟริกาใต้ ที่เห็นด้วยกับการรื้อฟื้นความสัมพันธ์ของสองประเทศ

รายงานระบุว่า ชุมชนชาวคิวบาในสหรัฐฯ ที่มีอยู่กว่า 1.5 ล้านคน ก็แสดงออกมาสนับสนุนการรื้อฟื้นความสัมพันธ์ ขณะที่กรุงฮาวานา เมืองหลวงของคิวบา ก็มีประชาชนออกมาเฉลิมฉลอง ทั้งให้ร้องตะโกนด้วยความดีใจและบีบแตรรถจักรยานยนต์ ตามท้องถนน หลังทราบข่าวว่า สหรัฐฯและคิวบาเตรียมรื้อฟื้นความสัมพันธ์ของทั้งสองประเทศ ซึ่งเป็นครั้งแรกนับตั้งแต่ปี 1961 รวมไปถึงข่าวการปล่อยตัวนักโทษชาวคิวบา 3 คน ที่สหรัฐฯด้วย

เส้นทางการฟื้นความสัมพันธ์สหรัฐฯ-คิวบา

สหรัฐฯ และคิวบาตัดขาดความสัมพันธ์กันมาว่าครึ่งศตวรรษ ซึ่งการฟื้นฟูความสัมพันธ์ครั้งนี้ จะส่งผลดีต่อทั้งสองประเทศในด้านเศรษฐกิจ

ความสัมพันธ์ระหว่างสหรัฐฯ และคิวบาต้องขาดสะบั้นลง หลังรัฐบาลเผด็จการของฟูลเก็นซิโอ บาติस्ता ที่สนับสนุนโดยสหรัฐฯ ถูกโค่นล้มโดยกองกำลังปฏิวัติของฟีเดล คาสโตร เมื่อปี 1959 และทำให้คิวบากลายเป็นประเทศคอมมิวนิสต์ ที่อยู่ใกล้สหรัฐฯ มากที่สุด หรือเพียง 140 กิโลเมตร จากรัฐฟลอริดา ตลอดหลาย 10 ปี ภายใต้อยุธยสงครามเย็น สหรัฐฯและคิวบาต้องเผชิญกับวิกฤตหลายระลอก ตั้งแต่การที่รัฐบาลคิวบายึดธุรกิจของสหรัฐฯ ให้กลายเป็นของรัฐ ปัญหาผู้อพยพ ปัญหาสายลับ รวมถึงวิกฤตการณ์นิวเคลียร์ เมื่อปี 1962 ที่เกือบบานปลายและลุกลามเป็นสงครามนิวเคลียร์

จากข้อมูลของหอการค้าสหรัฐฯในคิวบา ระบุว่า ตลอด 54 ปี ที่สหรัฐฯกีดกันการค้าคิวบา สร้างความสูญเสียทางเศรษฐกิจให้กับคิวบามูลค่าถึง 1.1 ล้านล้านดอลลาร์ ขณะที่สหรัฐฯเองก็ต้องสูญเสียไปราว 1,200 ล้านดอลลาร์ต่อปี

การฟื้นฟูความสัมพันธ์ของทั้ง 2 ประเทศ มีขึ้นภายหลังจากที่รัฐบาลคิวบายอมปล่อยตัวนายอลัน กรอซ (Alan Gross) วัย 65 ปี นักโทษชาวอเมริกันที่ถูกทางการคิวบาจับกุมตั้งแต่ปี 2009 เนื่องจากสร้างเครือข่ายอินเทอร์เน็ตลับให้กับชาวคิวบาเชื้อสายยิว นอกจากนี้ คิวบายังปล่อยตัวสายลับอเมริกัน 1 นาย ที่ถูกจับกุมตัวไว้เมื่อ 20 ปีที่แล้วด้วย ขณะเดียวกันสหรัฐฯ ก็ได้ปล่อยตัวสายลับชาวคิวบาจำนวน 3 คน เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนด้วย ซึ่งการปล่อยตัวนักโทษในครั้งนี้ ถือเป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญ และนำไปสู่การฟื้นฟูความสัมพันธ์รอบใหม่ของ 2 ประเทศคู่แค้นที่ขัดแย้งกันมาตั้งแต่ยุคสงครามเย็น